
Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

---

2015/2062(INI)

12.5.2017

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över kriminalvårdssystem och fängelseförhållanden
(2015/2062(INI))

Föredragande av yttrande: Barbara Matera

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. I genomsnitt 4,5 procent av internerna i de 28 medlemsstaterna är kvinnor, och det ökande antalet kvinnor i fängelserna beror delvis på en försämrad ekonomisk situation för kvinnor. Ålderssegregering av kvinnliga interner är en grundläggande princip för skyddet av minderåriga. Varje anstalt bör ha en särskild avdelning för sårbara interner.
- B. Kvinnliga interner är mycket ofta mödrar och ensamma vårdnadshavare för småbarn. På grund av den obalanserade territoriella täckningen av anstalter som kan ta emot dem placeras dessa kvinnor ofta långt bort från sina barn och drabbas extra hårt av familjebandens uppluckring.
- C. Det faktum att verksamheterna är könsuppdelade och kvinnoavdelningarna separata i fängelser som tar emot båda könen gör det särskilt svårt för kvinnor att få tillträde till gemensamma utrymmen såsom sanitetsanläggningar, sociokulturella utrymmen, idrottsanläggningar och bibliotek. Inte alla kvinnliga interner har möjlighet att arbeta inom centrala tjänster eftersom de inte har rätt att tillgå vissa gemensamma utrymmen. Kvinnliga interner bör garanteras detta tillträde eftersom det hjälper dem att återuppbygga sina sociala liv och bidrar till en normalisering av fängelselivet, vilket är nödvändigt för att de ska kunna återintegreras i samhället.
- D. Enligt europeiska fängelseregler 19.7 ska särskilda åtgärder vidtas för att tillgodose kvinnors sanitära behov, och regel 23.1 i FN:s miniminormer för behandling av fångar stadgar att det på kvinnoanstalter ska göras särskilda föranstaltningar för all nödvändig mödrahälsovård. Medlemsstaterna följer dock sällan dessa bestämmelser, och det europeiska fängelseobservatoriet konstaterar att kvinnors sanitära behov inte alltid beaktas eller tillgodoses i praktiken.
- E. Standarderna från Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning stadgar att det finnas personal av båda könen på anstalterna och att frihetsberövade personer enbart ska kroppsvisiteras av personal av samma kön samt att alla kroppsvisitationer som kräver att en intagen klär av sig ska genomföras utom synhåll för anstaltspersonal av den andra könet. I FN:s regler för miniminormer för behandling av fångar föreskrivs det att ingen manlig anställd får gå in på anstaltens kvinnoavdelning utan sällskap av en kvinnlig anställd och att kvinnliga interner ska hanteras och övervakas enbart av kvinnliga anställda. Denna praxis följs dock inte alltid i medlemsstaterna.
- 1. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att samla in information om alla aspekter av frihetsberövande och att dela upp alla uppgifter per kön och tillgängliggöra statistiken, så att man kan förstå de vanligaste brott som begås av kvinnor, samt att överväga alternativa former av förvar för ringa brott. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att motverka överbeläggning på fängelserna, vilket dock inte får utgöra något som helst hinder för den faktiska tillämpningen av jämställdhetsprincipen.

2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att fängelserna tillgodoser kvinnors alla sanitära och hälsorelaterade behov, inbegripet med hänsyn till gynekologisk hälsa, mödrahälsovård, menstruationsprodukter och sexuell och reproduktiv hälsa, samt att vidta adekvata åtgärder mot den oproportionerligt höga narkotikakonsumtionen bland kvinnliga interner.
3. Europaparlamentet konstaterar att psykiska sjukdomar är överrepresenterade bland kvinnliga interner och att kvinnor ofta uppvisar självskadebeteende, begår självmord, har ett narkotika- eller alkoholmissbruk eller utsätts för sexuellt utnyttjande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra förhållandena för de kvinnliga internerna genom att ta hänsyn till deras specifika behov, bland annat genom psykosocialt stöd, förebyggande, övervakning och adekvat och tillräcklig behandling av fysiska och psykiska hälsoproblem. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att investera i kompetent stödpersonal för att bemöta denna problematik och uppnå påtagliga förbättringar samt att om möjligt ålderssegregera kvinnorna och skapa en avdelning för de mest sårbara internerna.
4. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt skyddet av kvinnors hälsa, värdighet och privatliv på anstalter mot bakgrund av deras specifika medicinska och hygienrelaterade behov, eftersom dessa kan försummas eller hanteras på ett felaktigt sätt på grund av att det finns så få kvinnor på anstalterna. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att återvunnen självkänsla är av central betydelse för den mänskliga värdigheten.
5. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att ägna särskild uppmärksamhet åt behoven bland kvinnor i fängelserna under graviditet och efter förlossningar genom att tillhandahålla adekvata utrymmen för amning och kompetent och specialiserad omvårdnad. Parlamentet anser att man bör överväga alternativa modeller där hänsyn tas till barnens välmående i fängelserna. Parlamentet menar att automatisk separering av modern och barnet orsakar barnet stor känslomässig skada och kan innebära ett dubbelt straff för modern. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att sörja för att mödrar kan leva med sina barn så länge som möjligt. Dessutom uppmanar parlamentet medlemsstaterna att vidta åtgärder till stöd för interner som är mödrar genom att tillhandahålla praktiskt och ekonomiskt stöd till besökande barn och deras omsorgsgivare och genom att utöka besökstiderna för barn och telefontiderna för mödrar. Medlemsstaterna uppmanas även att tillhandahålla tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa för kvinnor i fängelser.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att sluta att tolerera våld mot kvinnliga interner och förnedrande handlingar, som utgör en kränkning av de grundläggande mänskliga rättigheterna. Vidare uppmanar parlamentet medlemsstaterna att vidta proaktiva och förebyggande åtgärder mot alla former av våld mot kvinnor och hbtqi-personer i fängelse som utförs av personal och andra interner. Dessutom uppmanas medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att med hjälp av kvalificerad personal tillhandahålla psykologiskt stöd till alla kvinnliga interner som utsatts för olika former av våld.
7. Europaparlamentet framhåller den svåra situationen för transsexuella personer på anstalter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna eftertryckligen att se till att personer

som håller på att genomgå könsbyte får hormonbehandling och psykologiskt stöd och placeras på anstalter som motsvarar deras sexuella identitet.

8. Europaparlamentet framhåller den extrema utsattheten för intagna hbtqi-personer, vilka löper störst risk för diskriminering, övergrepp och sexuellt våld. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta individuella celler i syfte att trygga transsexuella och intersexuella interners säkerhet, värdighet och intimitet.
9. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater där prostituerade kvinnor fängslas för brottet erbjudande av sexuella tjänster att ändra sin lagstiftning och övergå till den svenska modellen samt att erbjuda strategier som gör det möjligt att ta sig ur prostitution.
10. Europaparlamentet fördömer i detta sammanhang att häktade kvinnor systematiskt fråntas sin behå, en åtgärd som inte står i proportion till riskerna.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att som en prioriterad åtgärd upprätta en handlingsplan för att tillämpa och utvärdera EU-strategin mot radikaliserings och rekrytering till terrorism med ett särskilt könsuppdelat förhållningssätt, inbegripet rekommendationer för att motverka radikaliserings av kvinnliga interner med hjälp av bästa praxis. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att samordna sina strategier och utbyta den information och de erfarenheter som de besitter i syfte att vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra att kvinnor radikaliserats i fängelse. Parlamentet påpekar att terrorgrupper kan värva frihetsberövade kvinnor på många olika sätt, bland annat genom äktenskap och genom att övertala dem att rekrytera andra eller att begå våldshandlingar. Parlamentet erinrar om att det är nödvändigt med sociala stödåtgärder både under och efter fängelsetiden för att förbereda och hjälpa de intagna att återintegreras i samhället och framför allt att hitta bostad och arbete, så att social utestängning och återfall i brott kan förhindras.
12. Europaparlamentet anser att det är oerhört viktigt att intagna kvinnor och hbtqi-personer har adekvat tillgång till tjänster för kroppsvård och personlig hygien. Parlamentet framhåller att kroppsvård och personlig hygien är oförytterliga personliga rättigheter och måste betraktas som nödvändigt för det psykiska välmåendet.
13. Europaparlamentet konstaterar att den genomsnittliga utbildningsnivån bland kvinnliga interner är relativt låg. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att satsa mer på utbildningsprogram, yrkesutbildning och åtgärder för social återintegrering i syfte att underlätta dessa kvinnors återintegrering i samhället.
14. Europaparlamentet riktar en kraftfull uppmaning till medlemsstaterna om att säkerställa att de internationella och europeiska normerna för könsuppdelad personal tillämpas i syfte att förhindra att kvinnliga interner utsätts för våld av manlig personal.
15. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att vidta adekvata åtgärder för kvinnliga interners fullständiga och rättvisa återintegrering i samhället, bland annat genom att förhindra att de kvalifikationer som kvinnor får leder till sämre avlönade arbeten än män, till exempel inom textilindustrin och städbranschen, och genom att genomföra könsspecifika återintegreringsprogram.

16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att erbjuda lämplig fortbildning för vård- och anstaltspersonal som arbetar med kvinnliga interner, eftersom kvinnor ofta utsätts för övergrepp, våld eller utnyttjande av andra interner eller personalen på grund av sitt kön.

**INFORMATION OM ANTAGANDET AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET
RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

Antagande	11.5.2017
Slutomröstning: resultat	+: 22 -: 2 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Margot Parker, Marijana Petir, Pina Picierno, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Izaskun Bilbao Barandica, Edouard Martin, Clare Moody, Jordi Solé, Mylène Troszczynski, Monika Vana, Julie Ward
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Eduard Kukan, Claudia Schmidt, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Axel Voss

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

22	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Eduard Kukan, Claudia Schmidt, Axel Voss
S&D	Maria Arena, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Edouard Martin, Clare Moody, Pina Picierno, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Julie Ward
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Jordi Solé, Monika Vana

2	-
EFDD	Margot Parker
ENF	Mylène Troszczynski

4	0
ECR	Arne Gericke, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir

Förklaring av symboler:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster